

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16.11.2006, sp. zn. 21 Cdo 20/2006, ECLI:CZ:NS:2006:21.CDO.20.2006.1

Číslo: 92/2007

Právní věta: Odstoupení od smlouvy o prodeji (části) podniku má za následek zrušení smlouvy od okamžiku doručení tohoto projevu vůle druhé straně (ex nunc) a obnovení původního stavu ohledně převáděného podniku (jeho části), včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům pracujícím v podniku nebo v jeho organizační složce, jakož i práv a povinností k těm zaměstnancům, jejichž pracovněprávní vztah v mezidobí od uzavření smlouvy o prodeji podniku (jeho části) do okamžiku odstoupení od smlouvy případně skončil.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 16.11.2006

Spisová značka: 21 Cdo 20/2006

Číslo rozhodnutí: 92

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Přejedání práv a povinností z pracovněprávních vztahů

Předpisy: § 11 odst. 1 předpisu č. 92/1991Sb.

§ 15 odst. 1 předpisu č. 92/1991Sb.

§ 17 odst. 1 předpisu č. 92/1991Sb.

§ 249 odst. 1 předpisu č. 65/1965Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se domáhal (žalobou změněnou se souhlasem soudu prvního stupně), aby mu žalovaný (do 8. 1. 1997 „D. V. – F., s. r. o.“) zaplatil na náhradě za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti za období od 1. 10. 1996 do 31. 12. 2000 částku 399 567 Kč a aby mu od 1. 1. 2001 platil pravidelný měsíční peněžitý důchod ve výši 9528,80 Kč. Žalobu odůvodnil zejména tím, že v květnu 1974 utrpěl jako zaměstnanec národního podniku Č., provozovna V., pracovní úraz, v důsledku něhož nemohl dále konat dosavadní práci řidiče nákladního automobilu. Pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 2. 1981 bylo uvedenému národnímu podniku uloženo, aby mu zaplatil na náhradě za ztrátu na výdělku 42 786,60 Kč a aby mu platil od 1. 2. 1981 „měsíční rentu“ 1116,08 Kč. Tuto „rentu“ mu žalovaný (jako právní nástupce bývalého národního podniku) platil a částečně ji i „valorizoval“, od 1. 10. 1996 ji však zcela přestal žalobci poskytovat. Žalobce proto od tohoto data požaduje po žalovaném „rozdíl mezi valorizovaným výdělkem z roku 1973 a dosahovanými příjmy“, které představuje do 20. 5. 1998 jeho plný invalidní důchod (který mu byl přiznán od 1. 5. 1994) a poté jen částečný invalidní důchod, protože žalobce „nemůže najít zaměstnání.“

Okresní soud ve Strakonicih rozsudkem ze dne 23. 8. 2004 žalobu zamítl a rozhodl, že „žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.“ Vycházel ze zjištění, že z původního odpovědného subjektu Č., n. p., přešla veškerá práva a povinnosti (včetně práv a povinností k zaměstnancům podniku) na Č., s. p., poté od 1. 1. 1991 na Č. V., s. p. (do něhož byl při jeho založení vložen majetek vyčleněné organizační jednotky Č., s. p., – Dopravního závodu V., kde žalobce pracoval), a nakonec v rámci privatizace Č. V., s. p. (po dvou neúspěšných pokusech o prodej privatizovaného majetku tohoto podniku), na obchodní společnost D. V. – F., s. r. o. (žalovaného), kterou dne 12. 12. 1994 založil Fond národního majetku ČR a jako nepeněžitý vklad do ní vložil majetek Č. V., s. p. Protože „předmětem převodů (správně přechodů) závazků mezi jednotlivými subjekty jsou pouze závazky vždy ke stávajícím zaměstnancům v době jednotlivého převodu a nikoliv závazky k bývalým zaměstnancům,“ bylo podle názoru soudu prvního stupně „z tohoto pohledu nutné zkoumat, do kdy byl žalobce zaměstnancem některého z výše uvedených subjektů.“ Z provedených důkazů vyplývá, že žalobce „přestal být zaměstnancem jednoho z nástupců původního Č., n. p., ke dni 31. 8. 1994,“ tedy v době privatizace Č. V., s. p. Z toho je zřejmé, že pracovní poměr žalobce skončil ještě před založením žalovaného dne 12. 12. 1994 (žalobce k tomuto datu v privatizovaném podniku již nepracoval), a protože předmětný nárok ani nebyl „výslovně uveden v zakladatelské listině žalovaného v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb.,“ soud prvního stupně dovodil, že „nedošlo k převodu (správně přechodu) práv z titulu náhrady škody z pracovního úrazu žalobce na subjekt D. V. – F., s. r. o.“ (žalovaného), „a to ani přesto, že tento subjekt žalobci vyplácel pravidelnou měsíční rentu až do října 1996;“ proto z důvodu nedostatku pasivní věcné legitimace žalovaného „je nutno považovat nárok žalobce vůči žalovanému za neopodstatněný.“

K odvolání žalobce Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 15. 12. 2004 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Odvolací soud uvedl, že k přechodu práv a povinností z odpovědnosti za pracovní úraz žalobce došlo nejprve dne 13. 12. 1990, kdy „došlo k vydělení původního závodu V. z Č., n. p., a ke vzniku samostatného státního podniku Č. V.,“ k tomuto dni žalobce u organizační jednotky – závodu V. pracoval (jeho pracovní poměr zanikl až v roce 1994), a proto „je nepochybné, že podle § 250 odst. 1 zákoníku práce (ve znění účinném ke dni 13. 12. 1990) práva a povinnosti z pracovněprávní odpovědnosti vůči žalobci přešla na nově vzniklý státní podnik Č. V.“ Tento státní podnik – jak odvolací soud dále zdůraznil – byl poté „privatizován podle zákona č. 92/1991 Sb.,“ a to dne 12. 12. 1994 založením společnosti D. V. – F., s. r. o. (tj. žalovaného), do níž Fond národního majetku ČR (jako zakladatel) „vložit celý majetek státního podniku Č. V.“ Jelikož žalobce v této době „již měl pracovní poměr skončen (dnem 31. 8. 1994),“ a tedy již „nebyl zaměstnancem pracujícím v podniku Č. V., s. p.,“ nemohla podle názoru odvolacího soudu „přejít na nabyvatele odpovědnost vůči žalobci (respektive práva a povinnosti z ní) podle § 17 citovaného zákona.“ Protože se však v daném případě „privatizoval celý státní podnik Č. V., nikoliv jen jeho část,“ přešel odpovědnostní závazek vůči žalobci „upínající se k podniku jako celku“ na nabyvatele – obchodní společnost D. V. – F., s. r. o. (od 8. 1. 1997 „D. Z. M & K, s. r. o.),“ ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 92/1992 Sb., „neboť jde o přechod závazků souvisejících s privatizovaným majetkem.“ Odvolací soud proto na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaný „je subjektem pasivně legitimovaným v tomto sporu, protože na něj přešla práva a povinnosti z odpovědnostního pracovněprávního vztahu vůči žalobci.“

O k r e s n í s o u d ve Strakonicih (poté, co připustil změnu – rozšíření žaloby o dalších 466 913 Kč za období od 1. 1. 2001 do 31. 1. 2005) rozsudkem ze dne 14. 2. 2005 žalovanému uložil, aby žalobci zaplatil 866 479 Kč a aby mu „počínaje dnem 1. 2. 2005 platil měsíční rentu ve výši 9528,80 Kč,“ a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 194 101,50 Kč „k rukám zástupkyně žalobce“. Soud prvního stupně – jsa vázán právním názorem odvolacího soudu o pasivní legitimaci žalovaného v tomto sporu – zaměřil svůj další postup na „spornou“ otázku důvodnosti a výše uplatněného nároku žalobce na náhradu za ztrátu na výdělků za období od 1. 10. 1996. Z výsledků doplněného dokazování dovodil, že „z příčin pracovního úrazu klesla u žalobce

schopnost výdělků po skončení pracovní neschopnosti, přičemž ve smyslu § 202 odst. 1 zákoníku práce došlo v souvislosti s přiznáním částečného invalidního důchodu v roce 1993, posléze přiznáním plného invalidního důchodu v roce 1994 a v roce 1998 přiznáním opětovně částečného invalidního důchodu u žalobce k podstatné změně poměrů, které jsou rozhodující pro určení výše náhrady škody, přičemž v žalovaném období od 1. 10. 1996 nastaly taktéž změny ve valorizaci.“ Soud prvního stupně proto dospěl k závěru, že „základ nároku žalobce jako poškozeného o změnu v úpravě jeho práv v souvislosti s vyplácením náhrad za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti je dán.“ Protože podle výpočtu soudu „za období od 1. 10. 1996 do 31. 1. 2005 tato náhrada představuje částku 866 476 Kč, je žaloba důvodná jak co do základu, tak i co do výše,“ včetně požadavku žalobce na placení „stálé měsíční renty“ od 1. 2. 2005 ve výši 9528,80 Kč, neboť tato výše „odpovídá rozdílu“ mezi „valorizovaným“ výdělkem žalobce před vznikem škody a vypláceným důchodem.

K odvolání žalovaného K r a j s k ý s o u d v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 9. 9. 2005 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítl, a rozhodl, že „žalovanému se náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů nepřiznává.“ Odvolací soud přisvědčil odvolacím námitkám žalovaného a oproti názoru, který vyslovil ve svém usnesení ze dne 15. 12. 2004, dospěl „ve světle závěrů judikatury Nejvyššího soudu“ k závěru, že v této věci nebyl privatizován celý státní podnik Č. V., ale jen jeho část, „protože došlo k vyjmutí části majetku tohoto podniku ve smyslu § 11 odst. 1 (druhá alternativa),“ když „zůstal stále jako existující státní podnik Č. V., který nebyl zrušen zakladatelem bez likvidace (první alternativa ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb.).“ Zdůraznil, že podle výpisu z obchodního rejstříku státní podnik Č. V. v souvislosti s privatizací v roce 1994 nebyl zrušen (bez likvidace), nýbrž dále existoval, dnem 28. 4. 1999 vstoupil do likvidace, poté byl na jeho majetek usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích dne 27. 3. 2002 prohlášen konkurs, který byl usnesením téhož soudu dne 30. 1. 2003 zrušen, a teprve dnem 28. 5. 2003 byl uvedený státní podnik z obchodního rejstříku vymazán. Z toho odvolací soud dovodil, že „celý podnik privatizován nebyl,“ přičemž „není rozhodné, že byla vyjmuta převážná část majetku státního podniku, která ze zákona přešla na Fond národního majetku, a že zbytkovému státnímu podniku téměř žádný majetek nezbyl.“ Za tohoto stavu ovšem podle jeho názoru „nelze užít ustanovení § 15 zákona č. 92/1991 Sb. o přechodu práv a povinností na nabyvatele,“ neboť „tohoto ustanovení lze užít jen tehdy, když je privatizován celý státní podnik.“ Protože k privatizaci části státního podniku Č. V. došlo (po dvou neúspěšných pokusech o jeho přímý prodej) až založením obchodní společnosti D. V. – F., s. r. o. (žalovaného), dne 12. 12. 1994, tedy v době, kdy žalobce již u jmenovaného státního podniku nepracoval, nedošlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu žalobce ani podle ustanovení § 17 zákona č. 92/1991 Sb., podle kterého přecházejí na nabyvatele práva a povinnosti podniku z pracovněprávních vztahů toliko k zaměstnancům pracujícím v podniku nebo v jeho organizační složce, jichž se privatizace týká. Odvolací soud proto uzavřel, že „žalovaný není pasivně legitimován, protože nenastal žádný případ předvídaný ustanoveními § 15, případně § 17 zákona č. 92/1991 Sb., které přechod závazků upravují,“ přičemž – jak zdůraznil – „žádným jiným způsobem než zákonem předvídaným k tomuto přechodu dojít nemůže, zejména k přechodu nemůže dojít smluvním ujednáním subjektů zúčastněných na privatizaci.“

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání z důvodu nesprávného právního posouzení věci. Namítal, že v době, kdy došlo k prvnímu neúspěšnému pokusu o privatizaci státního podniku Č. V. (jeho přímým prodejem společností M., s. r. o., která ovšem nezaplatila kupní cenu, proto Fond národního majetku od kupní smlouvy posléze odstoupil), byl zaměstnancem jmenovaného státního podniku a stal se i zaměstnancem jmenované společnosti. V době trvání jeho pracovní poměru k M., s. r. o., došlo ke změně jeho zdravotního stavu a dne 27. 5. 1994 byl jeho pracovní poměr ukončen, protože se stal plně invalidním. Společnost M., s. r. o., poté společnost I., s. r. o. (již byl posléze, rovněž neúspěšně, prodán privatizovaný státní podnik Č. V.), a následně až do roku 1996 také žalovaná společnost D. V. – F., s. r. o., žalobci „doplácely rentu tak, jak byla soudem určena.“ Podle názoru dovolatele závazek k výplatě renty nemohl zůstat na zbytkovém státním podniku, neboť

„v době, kdy zbytkový státní podnik přešel do likvidace, žalobce nebyl zaměstnancem zbytkového podniku, byl zaměstnancem zprivatizované části, proto tento závazek nemohl plnit zbytkový státní podnik.“ Žádný právní akt, který by zpětně určil povinnost státnímu podniku v likvidaci vypořádat nárok z pracovněprávního poměru vůči žalobci, ostatně ani učiněn nebyl. Žalobce dovozoval, že nároky z jeho pracovního poměru „přešly na Fond národního majetku v souladu s ustanovením § 249-251 zák. práce a i souladu s ustanovením § 17 zákona č. 92/1991 Sb.“ a že „ze zákona tak přešly práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů k němu jako zaměstnanci pracujícímu v podniku, jehož se privatizace týkala, na nabyvatele.“ Podle jeho názoru „kdyby tento závazek do žalované společnosti vložen nebyl, nemohla by mu tato společnost rentu hradit,“ nehledě k tomu, že ve spise je založeno i sdělení Fondu národního majetku ČR, že závazek k rentě přešel na žalovaného.

Žalobce navrhl, aby dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o. s. ř.) a že jde o rozsudek, proti kterému je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. dovolání přípustné, přezkoumal napadený rozsudek odvolacího soudu bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné. Proto dovolání zamítl.

Z odůvodnění:

Z hlediska skutkového stavu bylo v projednávané věci zjištěno, že žalobce jako zaměstnanec Č., n. p., provozovna V., utrpěl v květnu 1974 poškození zdraví, které bylo pravomocným rozsudkem Okresního soudu ve Strakonici ze dne 27. 4. 1978 posouzeno jako pracovní úraz, za jehož odškodnění odpovídá uvedený národní podnik. Pro následky pracovního úrazu žalobce nemohl dále vykonávat dosavadní práci řidiče nákladního automobilu a od 1. 12. 1977 byl převeden na práci řidiče sklápěčky, od srpna 1978 na práci vrátného a od prosince 1980 na práci pomocníka v dílně, vše na provozovně (závodu) V. Pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 2. 1981 bylo národnímu podniku Č., n. p., uloženo, aby žalobci zaplatil na náhradu za ztrátu na výdělku 42 786,60 Kč a aby mu od 1. 2. 1981 platil „měsíční rentu“ 1116,08 Kč. Na základě usnesení XII. plenárního zasedání Jihočeského KNV v Č. B. ze dne 1. 12. 1988 byl národní podnik Č. s účinností k 31. 12. 1988 zrušen bez likvidace a veškerá práva, závazky a oprávnění zrušeného národního podniku přešly dnem 1. 1. 1989 na státní podnik Č. V roce 1990 v rámci rozdělení státního podniku Č. přešla práva a povinnosti z pracovněprávního vztahu žalobce dnem 13. 12. 1990 na nově založený státní podnik Č. V. Na základě schváleného privatizačního projektu ze dne 13. 5. 1992 byla část majetku státního podniku Č. V. vyjmuta a převedena na Fond národního majetku ČR. Po dvou neúspěšných pokusech o přímý prodej tohoto majetku, nejprve společnosti M., spol. s r. o., a poté společnosti I., s. r. o. (žádná z nich však nezaplatila kupní cenu, proto Fond národního majetku od kupních smluv posléze odstoupil), Fond národního majetku ČR jako jediný zakladatel vložil tento majetek do základního jmění obchodní společnosti D. V. – F., s. r. o. (žalovaný), která byla založena dne 12. 12. 1994 a zapsána do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Českých Budějovicích ke dni 23. 1. 1995; mezitím byl žalobci od 1. 5. 1994 přiznán plný invalidní důchod a jeho pracovní poměr skončil na základě výpovědi ke dni 31. 7. 1994. Ke zrušení státního podniku Č. V. bez likvidace v souvislosti s jeho privatizací v roce 1994 (ani později) nedošlo. V průběhu řízení v této věci státní podnik Č. V. vstoupil dnem 28. 4. 1999 do likvidace, usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 3. 2002 byl na jeho majetek prohlášen konkurs a na základě pravomocného usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 1. 2003 o zrušení konkursu pro nedostatek majetku byl jmenovaný státní podnik ke dni 28. 5. 2003 vymazán z obchodního rejstříku. Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti byla žalobci vyplácena, naposledy žalovaným, až do 30. 9. 1996. Další placení náhrady žalovaný odmítá – mimo

jiné - s odůvodněním, že závazek k odškodnění úrazu žalobce nepřevzal.

Za tohoto skutkového stavu byl pro posouzení pasivní legitimace žalovaného v této věci kromě jiného významný závěr o tom, zda v rámci privatizace státního podniku Č. V. přešel na žalovaného dnem jeho založení 12. 12. 1994 (resp. dnem jeho vzniku 23. 1. 1995) závazek k náhradě škody způsobené žalobci pracovním úrazem z roku 1974.

K přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů může dojít jen v případech stanovených zákonem (srov. § 251b zák. práce*). Z tohoto vyplývá, že jakýmkoliv jiným skutečností (např. tomu, že žalovaný subjekt v daném případě požadovaný nárok po určitou dobu žalobci fakticky poskytoval, nebo pouhému sdělení - byť od ústředního orgánu státní správy - o tom, že „závazek k rentě přešel na žalovaného“) není v tomto směru přiznávána žádná relevance.

Jedním z případů (skutkových podstat) stanovených zákonem, v nichž dochází k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů od dosavadního zaměstnavatele (dosavadního subjektu odpovědnostního vztahu) na jiného zaměstnavatele, je privatizace (převod majetku státu na české nebo zahraniční právnické nebo fyzické osoby) podniku nebo jeho organizační složky, která probíhala podle zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů.

Projednávanou věc je třeba posoudit za zjištěného skutkového stavu i v současné době podle zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění účinném v době privatizace státního podniku Č. V. (k níž došlo ke dni 12. 12. 1994 založením žalovaného, resp. dnem jeho vzniku 23. 1. 1995), tedy ve znění účinném do 30. 4. 2000 (tj. přede dnem, kdy nabyt účinnosti zákon č. 27/2000 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných dražbách) - dále též jen „zákon č. 92/1991 Sb.“

Převod majetku podle zákona o privatizaci se prováděl podle schváleného privatizačního projektu podniku nebo podle schváleného privatizačního projektu účasti státu na podnikání (srov. § 5 zákona č. 92/1991 Sb.). Předmětem privatizace byl mimo jiné majetek podniku, kterým pro účely tohoto zákona je souhrn věcí a finančních prostředků, ke kterým má podnik (podnikem se tu rozumí státní podnik, státní peněžní ústav nebo jiné státní organizace) právo hospodaření nebo které jsou v jeho vlastnictví, jakož i souhrn práv, jiných majetkových hodnot a závazků podniku (srov. § 1 odst. 1 a § 2 zákona č. 92/1991 Sb.); privatizovaný majetek mohl být použit pouze k účelům stanoveným zákonem, kromě jiného k založení akciové nebo jiné obchodní společnosti a k nakládání majetkovými účastmi na těchto společnostech, nebo k prodeji majetku podniku nebo jeho části (srov. § 12 odst. 1 a 2 písm. a/ a b/ zákona č. 92/1991 Sb.).

Privatizovaný podnik (jeho část) představuje jako organizovaný útvar nejen určitý soubor věcí, práv a jiných majetkových hodnot, které slouží k plnění jeho úkolů. Součástí tohoto souboru (jeho části) je i osobní prvek (zaměstnanci v něm působící). V zájmu zachování této jednoty hmotných, osobních i nehmotných složek podnikání, jež jsou ve svém souhrnu předpokladem ekonomické funkčnosti podniku, zákon č. 92/1991 Sb. (obdobně jako ustanovení § 250 zák. práce**) stanovil, že na nabyvatele přecházela rovněž práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům pracujícím v podniku nebo v jeho organizační složce, jichž se privatizace týká (srov. § 17 zákona č. 92/1991 Sb.).

Z uvedeného je - jak správně dovodily i soudy obou stupňů - zřejmé, že k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů k těm zaměstnancům, jejichž pracovněprávní vztah k privatizovanému podniku před (úspěšnou) privatizací podniku (organizační složky privatizovaného podniku) některým ze způsobů uvedených v ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 92/1991 Sb. - tak jako v případě žalobce - skončil a kteří v něm již ke dni účinnosti smlouvy o prodeji podniku (jeho organizační složky) nebo ke

dni založení (resp. vzniku) Fondem národního majetku založené obchodní společnosti nepracovali (neboť jejich pracovní poměr již v minulosti skončil), podle ustanovení § 17 zákona č. 92/1991 Sb. nedocházelo (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 5. 2004, sp. zn. [21 Cdo 2611/2003](#), uveřejněný pod č. 52 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 2005).

Poukazuje-li dovolatel ve prospěch svých opačných úvah – mimo jiné – na skutečnost, že byl zaměstnancem státního podniku Č. V. v době jeho privatizace přímým prodejem společnosti M., spol. s r. o., a že „tato společnost se stala odpovědnou za odškodňování jeho pracovního úrazu,“ pak nepřihlíží náležitě k tomu, že Fond národního majetku ČR z důvodu nezaplacení kupní ceny ze strany společnosti M., spol. s r. o., od kupní smlouvy o prodeji podniku (jeho části) posléze odstoupil. Pro obchodní vztahy, na rozdíl od právní úpravy v občanském zákoníku (srov. § 48 odst. 2 obč. zák.), je zánik smlouvy odstoupením upraven v ustanovení § 349 odst. 1 obch. zák. tak, že smlouva zaniká ex nunc. Odstoupení od smlouvy má za následek zrušení kupní smlouvy od okamžiku doručení tohoto projevu vůle druhé straně a obnovení původního stavu ohledně převáděného podniku (jeho části), jako souboru hmotných, nehmotných, jakož i osobních složek podnikání (srov. § 5 obch. zák.). Do původního stavu (restitutio in integrum) se tedy navracejí rovněž všechna práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům pracujícím v podniku nebo v jeho organizační složce, jichž se privatizace týkala, a která proto původně přešla na nabyvatele, včetně práv a povinností k těm zaměstnancům, jejichž pracovněprávní vztah v mezidobí od uzavření smlouvy o prodeji podniku (jeho části) do okamžiku odstoupení od smlouvy případně skončil. Proto není pro posouzení věci významné, zda žalobce byl zaměstnancem státního podniku Č. V. v době neúspěšných pokusů o jeho privatizaci; z hlediska přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu žalobce ze jmenovaného státního podniku na žalovaného podle ustanovení § 17 zákona č. 92/1991 Sb. je rozhodující – jak uvedeno výše – pouze skutečnost, zda žalobce byl zaměstnancem tohoto podniku v době jeho úspěšné privatizace, která vyústila založením žalovaného (srov. § 12 odst. 2 písm. a/ zákona č. 92/1991 Sb.).

V této souvislosti nelze sdílet ani názor žalobce, že jeho nároky z pracovněprávního vztahu vůči státnímu podniku Č. V. „přešly na Fond národního majetku v souladu s ustanovením § 249-251 zák. práce a i souladu s ustanovením § 17 zákona č. 92/1991 Sb.“ Se zřetelem k tomu, že zákon nedává Fondu národního majetku České republiky možnost, aby s majetkem určeným k privatizaci, jenž byl na něj převeden podle ustanovení § 11 zákona č. 92/1991 Sb., provozoval podnikatelskou činnost, a tedy ani to, aby ve vztahu k tomuto majetku zaměstnával fyzické osoby, jinak potřebné k provozování podnikatelské činnosti (Fond může majetek, který byl určen k privatizaci, použít jen v souladu s rozhodnutím o privatizaci – srov. § 12 zákona č. 92/1991 Sb. a § 18 zákona č. 171/1991 Sb.), dovolací soud již dříve vyslovil názor (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2002, sp. zn. [21 Cdo 2077/2001](#), uveřejněný v časopise Soudní judikatura pod poř. č. 57, ročník 2002), na kterém i nyní setrvává, že ustanovení § 17 zákona č. 92/1991 Sb. vylučuje, aby na Fond národního majetku přešla v souvislosti s přechodem privatizovaného majetku podle ustanovení § 11 odst. 2 tohoto zákona také práva a povinnosti podniku z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům pracujícím v podniku nebo v jeho organizační složce, jichž se privatizace týká.

Úvahu o přechodu povinnosti platit žalobci požadovanou náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti na žalovaného nelze v posuzovaném případě úspěšně odvíjet ani z ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb. S vlastnickým právem k privatizovanému majetku přecházely podle tohoto ustanovení na nabyvatele i jiná práva a závazky, avšak jen ta práva a ty závazky, které souvisely s privatizovaným majetkem podniku. Protože závazky z odpovědnostních vztahů, včetně závazků k náhradě škody, se mohly upínat jen k podniku privatizovanému jako celku, bez ohledu na to, ve které jeho organizační složce vznikly, nepřecházely z tohoto důvodu podle citovaného ustanovení na nabyvatele v tom případě, jestliže docházelo k privatizaci pouze části podniku (srov. například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 13. 11. 2002, sp. zn. [21 Cdo 415/2002](#), a ze dne 13. 11.

2002, sp. zn. [21 Cdo 542/2002](#)).

Z výsledků dokazování v posuzované věci vyplývá, že ke zrušení státního podniku Č. V. jako celku v souvislosti s jeho privatizací postupem podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb., tj. k jeho zrušení zakladatelem bez likvidace, nedošlo. Jmenovaný státní podnik tedy v souvislosti s jeho privatizací (založením žalovaného v prosinci 1994) nezanikl, ale existoval – byť v užším rozsahu – i nadále až do 28. 5. 2003, kdy po provedené likvidaci byl vymazán z obchodního rejstříku (srov. § 10 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku). Za tohoto stavu je proto odůvodněn závěr odvolacího soudu o tom, že „celý státní podnik privatizován nebyl,“ nýbrž že – za jeho současné existence – byl privatizován jen zčásti, a že pro posouzení věci z hlediska otázky pasivní legitimace žalovaného „není rozhodné, že byla vyjmuta převážná část majetku státního podniku, která ze zákona přešla na Fond národního majetku, a že zbytkovému státnímu podniku téměř žádný majetek nezbyl.“

Dovolací soud nesouhlasí ani s názorem žalobce, který odvíjí svou úvahu o přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu žalobce na žalovaného též ze skutečnosti, že v době, kdy státní podnik Č. V. vstoupil do likvidace (v roce 1999), „žalobce již nebyl zaměstnancem tohoto zbytkového podniku.“ Rovněž v této souvislosti dovolatel opomíjí, že pro závěr o tom, zda „závazek k výplatě renty zůstal na zbytkovém státním podniku,“ není podstatné, zda poškozený zaměstnanec (žalobce) byl zaměstnancem tohoto podniku „v době, kdy přešel do likvidace,“ nýbrž – jak bylo uvedeno již výše – rozhodující je, zda žalobce byl zaměstnancem tohoto podniku v době jeho privatizace (prosinec 1994), v rámci níž Fond národního majetku ČR použil privatizovaný majetek podniku k založení žalovaného.

Jelikož v posuzovaném případě nenastala žádná ze skutečností, se kterými zákon spojuje přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů, nemohly na žalovaného dnem jeho založení 12. 12. 1994, resp. dnem jeho vzniku 23. 1. 1995 (ani později) v souvislosti s realizací privatizačního projektu přejít práva a povinnosti upínající se k dřívějšímu pracovnímu poměru žalobce, a nemohla proto ani vzniknout povinnost žalovaného k náhradě škody podle ustanovení § 195 zák. práce.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správný; protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelem tvrzeno), že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. nebo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalobce podle ustanovení § 243b odst. 2, části věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.

*) Nyní jde o § 338 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění zákonů č. 585/2006Sb. a č. 181/2007 Sb.

**) Nyní srov. § 338 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění zákonů č. 585/2006 Sb. a č. 181/2007 Sb.